

nt

naš tednik

LETO XXXVI. Številka 11 Cena 7.— šil. (15 din)
Četrtek, 15. marca 1984

Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

NAKUPOVALNI CENTER
ima najboljšo izbiro *Dobrla vas*

TRŽNI TEDEN

od ponedeljka, 19., do nedelje,
25. marca 1984 v Dobrli vasi

ZABAVIŠČE že v nedeljo, 18. marca
JOŽEFOV TRG 24. in 25. marca 1984
ugodne ponudbe in dobitki — po-
drobne informacije v

Tržnem listu Dobrla vas

Eberndorf Der EINKAUFSMARKT
hat die größte Auswahl!

JOSEFI-MARKT-WOCHE

in Eberndorf
vom 19. bis 25. März

VERGNÜGUNGSPARK ab 18. März
JOSEFI-KRÄMERMARKT am 24. u. 25.
März 1984 - täglich Gewinnchancen -
näheres in der

Eberndorfer Zeitung

„Štih/Sorgendorf: pivovarno bodo zaprli“

Komite koroških demokratov ustanovljen!

Prejšnji teden je bil v Celovcu ustanovljen komite za pospeševanje kulturne izmenjave med slovensko- in nemškogovorečim prebivalstvom Koroške. Komite, ki ga doslej podpirajo osebe različnih političnih in kulturnih ustanov Koroške, hoče biti protiutež separatističnim tendencam, ki so prav sedaj, ob zahtevi po ločitvi nemške in slovenske šolske izobrazbe na Koroškem, postale spet močno zaznavne.

Zastopniki komiteja izhajajo iz stališča, da sta oba kulturna kroga — slovenski in nemški — velika bogatitev za Koroško. Obenem pa opozarjajo na to, da vlada v deželi veliko nezaupanje do drugojezične kulture, pa čeprav imata oba kulturna kroga v deželi dolgo zgodovinsko tradicijo.

Komite bo zato prirejal razne kulturne in politične prireditve, da bo tako pospeševal razumevanje, sodelovanje in kulturno izmenjavo med slo-

vensko- in nemškogovorečimi prebivalstvom v deželi.

Zastopniki komiteja vabijo vse ljudi dobre volje, da podpirajo njegovo delovanje in tako doprinesejo svoj delež k mirnemu in enakopravnemu sožitju obeh narodov na Koroškem.

Do sedaj so komiteja podprli: Ilse Brömme, časnikarka; Dieter Dorner, časnikar; Inge Freund, galeristka; Ernst Gayer, časnikar; Maria Halmer, glavna urednica; Ernst Hildebrand, arhitekt; Walter Juritsch, PEDAČ (ÖVP); Peter Kaiser, predsednik Socialistične mladine; Michael Kohlweiss, časnikar; Günter Lehof, časnikar; Reinhard Lorenz, časnikar; Philipp Novak, Mlada ÖVP; Horst Ogris, časnikar; Karl-Heinz Petritz, časnikar; Hermann Popprath, Socialistična mladina; Ingrid Rehor, sekretarka; Rudolf Tillian, bivši predsednik koroškega deželnege zbor; Monika Unegg, časnikarka.

„Pivovarna v Štihu/Sorgendorf je slej ko prej otrok, ki dela velike skrbi koncernu Steirer Brau AG: imela je v zadnjem letu 12 milijonov zgube in jo bodo zaprli.“ Tako je pred kratkim pisala „Steirerkrone“ v zvezi s tiskovno konferenco direktorja „Steirerbrau AG“ Alfreda Weitzendorfa.

Štajerska „Kleine Zeitung“ pa v tej zvezi piše, da je „pivovarna Sorgendorf slej ko prej odprto vprašanje“, medtem ko „Tagespost“ citira Weitzendorfa, ki je dejal, da „bo v doglednem času prišlo do razgovora

z deželnim glavarjem Wagnerjem“.

Z drugimi besedami: pliberške pivovarne po vsej verjetnosti le zato še niso zaprli, ker so pred durmi volitve za delavsko zbornico in koroški deželni zbor. Po volitvah pa se bo očitno zgodilo to, kar domnevajo tako prizadeti domačini iz pliberške regije kot dobro obveščeni krogi, zlasti štajerski mediji: za pivovarno ne bo rešitve, nehala bo proizvajati priljubljeno pivo „Schloßbräu“.

Udeležba KOROŠKE SOLIDARNOSTI na mirovni demonstraciji treh sosednjih dežel, ki je bila zadnje nedeljo v Ljubljani, je zbudila pri številnih udeleženi velik pozornost. Znano je, da se je Frühbauer na vse kriplje trudil, da bi preprečil udeležbo KOROŠKE SOLIDARNOSTI. Več o demonstraciji na strani 3.

Tednikov komentar

PIŠE FRANC WEDENIG

Ob začetku tega tedna je bil v Celovcu posvet o dvojezičnem šolstvu, na katerem so prikazali situacijo in probleme dvojezične vzgoje in izobraževanja referenti iz vrst koroških Slovencev, s koroške uradne strani, iz Trsta in Ljubljane. Pod vtisom najhujših napadov nemškonacionalnih krogov na skupno dvojezično šolo na Koroškem je torej le prišlo do širše in poglobljene razprave o dvojezičnem šolstvu. Je bil res že skrajni čas. Tako je bila vnešena v izrazito politično deba-

mostojni iniciativi slovenskih organizacij in ustanov, oz. nekaterih prizadevnih posameznikov. To kljub našim šibkim organizacijskim in kadrovskim strukturam, a v zavesti, da je vprašanje ureditve šolskih zadev poleg kulturnih in gospodarskih za obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti primarnega pomena.

Vsako rešitev je bilo treba avstrijskim oblastem „iztrgati“, navrženo nam kljub ustavnopravno zajamčenim pravicam nič ni bilo. Najbolj uspešen pri tem je

Za skupno bodočnost

to okoli dvojezične šole prepotrebna strokovna in znanstvena dimenzija.

V politiki koroških Slovencev je bilo vprašanje dvojezične šole, kot sem povedal že na posvetu, doslej sicer zelo prisotno, navadno smo mu pripisovali tudi prioriteto mesto, a dostikrat je ostalo tudi le pri deklarativnih besedah, v resničnosti, v dnevnem političnem življenju pa ni bilo in tudi danes še ni potrebne doslednosti. Je premalo dejanj v smislu informiranja in mobilizacije tako znotraj naše narodne skupnosti kakor tudi glede na nemško govoreče sodeželane.

Vsekakor pa so bila po 2. svetovni vojni v vseh važnejših dokumentih in vlogah slovenskih osrednjih organizacij vedno spet manjšinskošolska vprašanja v ospredju. In tudi ne gre spregledati, da je bilo možno le marsikaj doseči in uresničiti po lastni, sa-

bil pokojni dvorni svetnik dr. Joško Tischler, prvi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev. Kot član provizorične koroške deželne vlade je botroval uvedbi obvezne dvojezične šole za vse otroke dvojezičnega ozemlja — ureditve, ki bi dala razumevanju in mirnemu sožitju obeh narodov v deželi najboljše osnovo, zato so jo nasprotniki pri prvi priložnosti napadli in dosegli njeno ukinitve.

Danes, ko se borimo za ostanke te ureditve — dvojezična šola s prijavi v smislu manjšinskega šolskega zakona — se spet bolj zavedamo, da je bodočnost tako koroških Slovencev kakor tudi celotnega prebivalstva južne Koroške le v skupni dvojezični šoli, kjer se učijo vsi učenci obeh deželnih jezikov. Tudi na strani nemškogovorečih so osebe, ki tako mislijo. Skupno torej za skupno bodočnost!

Potreben in koisten seminar o koroškem dvojezičnem šolstvu

V Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu so Slovenci znanstveni inštitut iz Celovca, Slovenski raziskovalni inštitut v Trstu in Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani priredili dvodnevni seminar o „Vzgojnoizobraževalnih vidikih dvojezičnega pouka in pouka slovenščine na Koroškem“. Seminar je bil v ponedeljek in torek tega tedna.

Že spored sam je bil natrpan s predavanji in razpravami, kar dokazuje, kako potreben je bil ta seminar. Udeležba učiteljev in pedagogov je oba dneva bila lepa in diskusijski prispevki so pokazali, da bo v prihodnje take in podobne seminarje treba še prirejati.

Razveseljivo je tudi, da so referati bili udeležencem na razpolago. Uvodoma sta osrednji tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Franc Wedenig in predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser dejala, da sta obe osrednji organizaciji polagali na dvojezično vzgojo in šolstvo veliko skrb in je to vprašanje bilo pri vseh pogovorih, v spomenicah močno prisotno. Saj je oče dvojezičnega šolstva dr. Joško Tischler bil njegov pobudnik. Franci Zwitter je govoril o dvojezičnem šolstvu v luči avstrijske državne pogodbe in drugih pravnih določil.

Sodelovanje treh slovenskih

znanstvenih in raziskovalnih inštitutov je prineslo tudi dovoljno in pregledno primerjavo med Koroško, Furlanijo-Julijsko krajino in Slovenijo z ozirom na šolske ureditve za narodne skupnosti v omenjenih deželah. Na dnevnem redu so bile tudi reformne rešitve v nekaterih evropskih državah.

V ponedeljek dopoldan je delovna skupina vzgojiteljic v otroških vrtcih (Šmihel, Št. Primož, Celovec in Št. Jakob) poročala o izkušnjah, ki jih imajo razne vrtnarice s pogovornim jezikom učencev in o metodah, kako enakovredno zagotoviti razvoj obeh jezikov pri otrocih.

Sploh so delovne skupine precej prispevale k uspešnem poteku seminarja, kar pomeni, da so se znanstveniki in razni sodelavci precej posvetili problematiki šolstva in dvojezičnosti na tem področju ter raznim izkušnjam, ki so bile doslej tu.

M. Spiljak sprejel zastopnike koroških Slovencev.

M. Spiljak: člen 7 ni izpolnjen

Stališče Jugoslavije je, da Avstrija členu 7 Avstrijske državne pogodbe še ni izpolnila, je izjavil včeraj predsednik predsedstva Jugoslavije, ki je te dni na uradnem obisku v Avstriji in ki je to stališče potrdil tudi v pogovoru z zastopniki osrednjih organizacij koroških Slovencev in predstavnikih gradiščanskih Hrvatov.

Delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev (podpredsednik mag. Filip Warasch in član predsedstva Karl Smolle) in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem (predsednik dipl. inž. Feliks Wieser in tajnik dr. Marjan Sturm) je na informativnem pogovoru državnega predsednika SFRJ M. Spiljaka seznanila z zaskrbljivim razvojem na področju manjšinskega šolstva in tudi predstavniki gradiščanskih Hrvatov so opozorili na dejstvo, da pouk hrvaščine na ljudskih šolah ni urejen in da hrvaščina kot uradni jezik še vedno ni uveljavljena.

Vprašanje manjšin je bilo predmet daljših pomenkov pri razgovorih Spiljaka s predsednikom republike Avstrije dr. Kirchschiägerjem in zveznim kanclerjem dr. Sinowatzem, ki sta oba govorila o manjšinah kot bogatitvi za Avstrijo. Sicer pa je skušala avstrijska stran najti razumevanje za težave pri rešitvah manjšinskih vprašanj s trditvijo, češ da pač stranke, ki se zavzemajo za manjšine, beležijo slabše volilne rezultate.

Jugoslovanski državni predsednik je v pogovoru z zastopniki koroških Slovencev tudi nakazal, da ima Jugoslavija interes, da bi sklenila s Koroško regionalno pogodbo o gospodarskem sodelovanju, kar bi bilo za obe strani gospodarsko in kulturno zelo koristno.

Demonstracija miru, ki naj presega vse meje

Nad tri tisoč sindikalistov iz Avstrije, Italije in Jugoslavije se je zbralo v nedeljo, 11. marca 1984 na demonstraciji, ki je bila pod motom „Za mir — sožitje — razorožitev“ v Ljubljani. To največjo sindikalno demonstracijo so pripravili sindikati Koroške, Slovenije in Furlanije-Julijske krajine. Transparenti v slovenščini, nemščini in italijanščini sindikalisti iz Italije so prišli z mnogimi dvojezičnimi transparenti — so krepko izpovedali željo ljudi po miru, sožitju in razorožitvi.

Demonstracija je bila v dvorani na Gospodarskem razstavišču in predsedniki omenjenih sindikatov (Marjan Orožen za Zvezo sindikatov Slovenije, Erwin Frühbauer za Zvezo avstrijskih sindikatov za Koroško, Luciano Lama za zvezo

je dokazal, da bi nameravana sprememba šolstva prizadela otroke obeh narodnih skupnosti in Haiderjeva trditev, da bi sprememba prinesla toliko in toliko novih učiteljskih delovnih mest, sodi v svet bajk, če že ne v kaj hujšega.

Med drugim so se učitelji posvetovali o problemih dvojezičnega pouka in pouka slovenščine v obveznem šolstvu, o stanju in razvojnih potrebah višjega šolstva slovenske narodne skupnosti na Koroškem (obe predavanji sta pripravili delovni skupini).

Organizatorji seminarja so pripravili tudi pestro in pregledno razstavo različnih učbenikov v omenjenih deželah in učitelji ter pedagogi so lahko primerjali učne podlage.

Ta seminar je pokazal, da mu bojo morali slediti še drugi, kajti edinole tako se bo možno bolj poglobiti v razne teme in prereševati vprašanja, ki zadevajo učitelje, šolarje in šolstvo sploh.

ga orožja, ampak naj bo vzor sožitja in kot takšen naj vpliva v ostali evropski ter svetovni prostor.

V Ljubljani zbrani sindikalisti so štokholmski konferenci poslali skupno izjavo, v kateri med drugim poudarjajo: „Pridružujemo se naporom vseh naprednih in miroljubnih sil, ki se bore za mir in razumevanje na svetu, ter odločno zahtevamo, da ZDA in SZ obnovita prekinjena pogajanja o omejitvi jedrskega in klasičnega orožja, a nadaljujeta z dialogom in s svojim ravnanjem, da sta zglede ostalim.“

Demonstracije so se udeležili tudi sindikalisti iz Emiglije Romane Veneta, Štajerske in Hrvaške ter skupina sindikalistov Koroške solidarnosti.

Skupino KS je na Ljubelju sprejela delegacija slovenskega sindikata, v Ljubljani pa predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja Štefan Cigoj ter Bojan Lubelj. Koroška solidarnost — vodila sta jo prva kandidata Liza Hobel in Gregej Kristof — se je pogovarjala z zastopniki Zveze slovenskih sindikatov in se domenila tudi za nadaljnji pogovor.

Kljub temu, da je koroški sindikat slovenskim sindikalistom prepovedal udeležbo na demonstraciji v Ljubljani, se niso dali ugnati v kozji rog. Na demonstraciji so razpeli transparent, na katerem je pisalo: „Slovenski sindikalisti za skupne šole na Koroškem“. Transparent je zbudil občezanimanje.

Blekanov Nuža

No! Sem si mislil. Visok uradnik Koroške je v eni sapi rekel včeraj v televiziji, da je nespametno bojkotirati manjšinske sosvete. Sicer pa, je rekel, da je za ohranitev trenutne šolske ureditve na dvojezičnem ozemlju.

Mislil sem si, da to malo diši po izsiljevanju.

Celovška univerza proti predlogu KHD

Na svoji seji 7. marca letos se je kolegij celovške univerze postavil proti zahtevi KHD po spremembi obstoječega dvojezičnega šolstva. V soglasno sprejeti izjavi je rečeno, da dvojezično šolstvo, ki je za slovensko narodno skupnost življenjsko važno, ne sme postati tarča volilne kampanje in o njem ne sme odločati zgolj večina. Morebitne spremembe šolstva naj pridejo iz pedagoško-vzgojnega vidika, a to brez političnega pritiska. Politika mora v prvi vrsti skrbeti za preživetje narodne skupnosti. Univerza je pripravljena za stvarno diskusijo o dvojezičnem šolstvu.

Občni zbor KSŠŠD: nastop opozicijske liste

Odličen obisk, dolga ter deloma izrazito živahna diskusija, kandidatura opozicijske liste, ki pa je podlegla — to so glavni podatki o petkovem občnem zboru du-najskega Kluba slovenskih študentk in študentov. Občni zbor je trajal od osmih zvečer pa do treh zjutraj. Stara in nova „voditelja“ Kluba: Flori Wieser (predsednik) in Igor Schellander (tajnik).

Predsednik Flori Wieser je v svojem delovnem poročilu orisal znani negativni odnos avstrijskih oblasti do člana 7, hkrati pa tudi kritiziral politiko SFRJ v zvezi z našim vprašanjem. Wieser: „V bilateralnih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo manjšinsko vprašanje ni več v ospredju. Pričakujemo, da bo SFRJ v bodočnosti še bolj opozarjala na naš položaj.“ Predsednik KSŠŠD je nadalje omenil volitve v delavsko zbornico (v tej zvezi je govoril o „perspektivnosti odločitve NSKS za Koroško solidarnost“) ter v deželni zbor.

„Dejansko je treba preiščevati“, tako Flori Wieser, „v kolikor je podpora SPÖ in ÖVP še smiselna. Čeprav narod ni stranka, pa je delo strank vendar povezano z narodnostno problematiko“. Wieser je zahteval, da moramo skupno z nemškimi demokrati nastopiti proti KHD in FPÖ. Omenil je klubsko podpisno akcijo proti apartheidu ter da so doslej zbrali približno 1000 podpisov.

Igor Schellander se je v svojem tajniškem poročilu mdr. izrekel proti pozitivni solikoma oz. starih kontaktov z našimi prijatelji iz večinskega naroda,

ki so se udeleževali proti ugotavljanju manjšine. „To ne bi imelo dosti uspeha, ker bi pomenilo ponavljanje starih struktur“ (Schellander). Zato je tajnik KSŠŠD predlagal plenum vseh podpisnikov klubske akcije.

Na občnem zboru so spregovorili mdr. tudi dipl. inž. Wieser, Franc Wedenig, predsednik Avstrijske visokošolske zveze Rainer in Aleksander Bravec (VSStÖ). Wedenig je dejal, da nam grozi največja nevarnost, da bodo stranke skrčile območje dvojezičnega šolstva ter da moramo na to opozarjati v naši informaicijski kampanji. Wedenig je nadalje omenil delovanje Koroške solidarnosti, ki pomeni predvsem tudi razširitev kroga narodnopolitičnih aktivistov. Isto velja za KEL. Predsednik ZSO Wieser se je glede šolskega vprašanja izrekel za „enotno akcijo vseh organizacij“, predsednika Avstrijske visokošolske

zveze in zveze socialističnih študentov pa sta obljubila, da nas bosta omenjeni organizaciji podpirali v boju proti apartheidu.

Za novi odbor sta kandidirale dve listi, opozicijsko listo je vodil Rudi Vouk, ki je kritiziral predvsem interno klubsko delo. Čeprav je Voukova lista podlegla, pa je treba le omeniti dejstvo, da so jo podprli večinoma mladi člani Kluba oz. taki, ki so šele pristopili KSŠŠD (vse skupaj je Klub sprejel 33 novih članov). Kljub temu je to nekatere starejše klubaše zelo razburilo, da, bilo je celo slišati, da ti novi člani nimajo „moralne pravice, da bi odločali o delu KSŠŠD“. Narkar jim je dipl. inž. Kristijan Ogris, bivši dolgoletni aktivist Kluba, odgovoril: „Zmeraj se je na sejah govorilo o tem, kako pritegniti ljudi v Klub. Danes so tu, pa jih spet odbijamo.“

Mednarodna helsinška federacija za človekove pravice seznanjena z našo šolsko problematiko

Franci Zwitter je informiral Helsinško federacijo.

Pred kratkim se je na Dunaju prvič predstavil javnosti avstrijski Helsinški komite, ki se je formiral v decembru 1982 kot neodvisna in strankarsko nevezana organizacija z namenom, da pospešuje ideje in načela, kakor so zapopadana v sklepni listini konference za varnost in sodelovanje v Evropi. Pri tem avstrijski komite poudarja, da hoče hkrati opozoriti na praktično uporabo dokumentov na notranje-državnem področju in tu omenja predvsem vprašanje enakega ravnanja z nacionalnimi manjšinami, vprašanje socialnega in pravnega položaja tujih delavcev, vprašanje nudenja asila in integracije beguncev ter končno problematiko zapornih ustanov.

Za vsa ta področja je ustanovil prav tako delovne skupine kot za širše evropsko področje s ciljem zagotovitve in obrambe mednarodne solidarnosti in mednarodnega sporazumevanja v splošnem interesu mirne koeksistence.

Delovni skupnosti za enako ravnanje z nacionalnimi manjšinami predseduje član koordinacijskega odbora dr. Franci Zwitter, ki je izkoristil priložnost, da je Mednarodno helsinško federacijo za človekove pravice seznanil s trenutno nedemokratično gonjo proti dvojezičnemu šolstvu na Koroškem in poudaril, da koroški Slovenci v tem poskusu segregacije vidijo kršenje človekovih pravic in načel Helsinške konference ter pričakujejo solidar-

nostno podporo s strani Mednarodne helsinške federacije za človekove pravice. Kratek povzetek z bistvenimi iznašanji dr. Zwitterja je bil takoj preveden v angleški jezik in razdeljen med udeležence, ki so bili prvič konfrontirani s kršenjem človekovih pravic in načel Helsinške konference na področju nacionalnih manjšin, ki jim je v zaključni listini Konference za varnost in sodelovanje v Evropi poverjena posebna naloga, predvsem na področju kulture in vzgoje. Dr. Zwitter je v svojem poročilu poudaril, da bi slovenska manjšina pod pogoji segregacije na šolskem in vzgojnem področju le težko donášala prispevek, ki ga helsinška zaključna listina pričakuje od manjšin.

Vogrče: vesele in žalostne domače novice

Iz dolgega zimskega spanja se je prebudila farna mladina in nam zopet pripravila za pust veseloigro: „Jeppe s hriba“. Avtor knjige je Ludvik Holberg, pokazala jo je že televizija in uprizorilo gledališče Porcia v Špitalu. Slovensko uprizoritev je na Koroškem prvi pripravil gospod Peter Sticker, uprizorilo jo je tudi na prav svojstven način prosvetno društvo v Globasnici.

Najbrž še nobena komedija ni doživela pri nas toliko smeha in zabave kot ta. Ne le zaradi vsebine same, ampak ker so jo oblikovali naši že iskušeni starejši igralci, zlasti pa nosilec glavne vloge, ki je bil skozi vsa dejanja na odru, Maksi Prutej. Igra je tekla kot namazano, ker so popolnoma obvladali tekst, le prebučen smeh in ploskanje jo je prekinjalo.

Z igro je gostovala farna mladina na pustno nedeljo še v Pliberku. Hvala igralcem in režiserju za trud, da so nam pripravili pošteno pustno veselje na primeren kulturni način.

Prav na začetku posta, na pepelnico, je umrl Herman Kotnik, star šele 41 let. Bil je uslužben pri gradbenem podjetju Vodivnik v Pliberku. Velika žalost je zadela družino: tri otroke, ženo in starše, pa še mnoge, ki so ga poznali zaradi njegovega humorja in veselega značaja: Huda bolezen je po večmesečnem trpljenju podrla tega tako močnega moža v prezgodnji grob.

Pogrebne obrede je dne 10. marca ob veliki udeležbi faranov ter znancev od blizu in daleč opravil domači župnik g. V. Zaletel. Ob grobu sta se od njega poslovila načelnik gaislskega društva in vodja športnega društva DSG in se mu zahvalila za vneto sodelovanje.

Enaka neusmiljena bolezen kot Hermana Kotnika je uničila tudi Franca Petrača, upokojenega žandarja, v 67. letu. Tudi ta je bil močan, da bi drevje ruval, pa je smrtna bolezen rak še močnejša kot življenjska volja. Tudi ta je veliko pretrpel, preden ga je prav zadnje minute lanskega leta pokosila smrt. Pogreša ga družina. Pogrešamo pa ga tudi sosodje in vaščani, ker je bil priljubljen in je rad pomagal, kjerkoli so ga prosili in potrebovali. Pogrešale pa ga bodo spomladi tudi čebelice, katerim je bil skrben gospodar.

Pogrebne slovesnosti so z ubranim petjem olupšali domači cerkveni pevci. Obema družinama izrekamo naše sožalje.

V. Z.

Šmarjeta pri Velikovcu: slovo od R. Hrastnika

Na našem pokopališču smo se pred nekaj dnevi poslovili od našega rojaka Rudolfa Hrastnika, pd. Miheva v Hrenovčah. Rajni je prekoračil pri dokaj dobrem zdravju 87 življenjskih let, zadnjih nekaj je preživel pri sinu Franceju v Št. Rupertu. Vse življenje je bil tesno povezan z našo narodno skupnostjo in se neustrašeno priznaval k njej, kar je v našem okolišču že nekdanje zahtevalo celega moža. Sodeloval je v številnih naših gospodarskih in političnih združenjih. Kot napreden kmet je na mali kmetiji dobro preskrboval številno družino.

Številna udeležba pri pogrebu je pričala o njegovi priljubljenosti. Poleg domačega župnika sta pogrebne obrede opravljala še prov. Damej iz Št. Ruperta in naš domačin g. Jakob Škofič, župnik v Ločah. Urbano je prepeval med obredi cerkveni pevski zbor iz Št. Ruperta, ki ga že leta uspešno vodi vnuk rajnega.

Naj se dobri Mihevov oče po dolgem, trudapolnem življenju spočije v domači zemlji. In kakor bo njegov grob ob južni strani našega pokopališča obsevalo sonce, naj se njegova duša greje ob večni svetlobi.

Kuchling Janez

Tekmovalci IPH so se pomerili v smuku

Veliko tekmovalcev IPH se je preteklo soboto pomerilo v smuku pri Primožu na Plaznici. Prvenstvo je priredil obratni svet pod vodstvom kandidata Koroške solidarnosti Jožeta Krasnika. Zakaj je delil nagrade ravno župan Posod, ki se je skoraj opravičeval pri otvoritvi IPH za to podjetje, ni jasno. Organizacijo je podprla tudi EL Žitara vas.

REZULTATI:

Otroci: 1. Nataša Warasch, 2. Wilfried Sapečnik, 3. Jan Schludermann. **Šolarji:** Karl Hren, 2. Bettina Sapečnik, 3. Egon Hren. **Mladina:** 1. Franc Wölcher, 2. Gerald Jernej, 3. Gerhard Potoschnig. **Ženske:**

1. Johanna Drobesh-Kampusch, 2. Miša Warasch, 3. Anemarie Sapečnik. **Moški spl.:** 1. Herbert Golautschnig, 2. Josef Drobesh, 3. Egon Peketz, 4. Walter Krutner, 5. Thomas Petek ml., 6. Johannes Kogoj, 7. Johann Motschnig, 8. Horst Pruntsch, 9. Emil Kežar, 10. Dietmar Schludermann. **Moški:** 1. Jernej Gortnar, 2. Richard Jernej, 3. Josef Krasnik, 4. Wilibald Sapečnik, 5. Rudolf Ischepp, 6. Karl Hren, 7. Franc Pristounig. **Najboljši dneva:** 1. Herbert Golautschnig, 2. Josef Drobesh, 3. Franc Wölcher, 4. Jernej Gortnar, 5. Egon Peketz, 6. Walter Krutner, 7. Thomas Petek ml., 8. Gerald Jernej, 9. Johannes Kogoj, 10. Richard Jernej.

Bilčovs: Odrejeva mama praznovala 80-letnico

Preteklo soboto je Eliza-beta Ogris, pd. Odrejeva mama z Male gore pri Bilčovsu praznovala v krogu domačih svoj 80. rojstni dan. Odrejevi mami je tekla zibelka pri Čeburu v Podgradu, pozneje se je poročila k Odreju na Malo goro. Tam je dala osmim otrokom življenje. Eden od njih je umrl že kot otrok, sin Andrej je moral kot 19-letni fant pustiti svoje življenje pri partizanih, sin Hanzi pa je padel v dobi nacizma kot nemški vojak. V tej hiši so se skrivali tudi partizani, ki so tudi našli ženo, ki jih je oskrbovala. Odrejev oče in sin Cenci sta bila zaprta v Dachau, Odrejeva mama in tri hčerke v Memmingen in v Markt Rettenbach. V času, ko je bila vsa družina izseljena, so nacisti oropali

Odrejevo domačijo. Ker so bili vsi pridni in delavnih rok je po vojni kmetija znova zaživela in je Odrejeva hiša postala kraj srečavanja ne le sosedov, ampak tudi drugih občanov. Odrejeva mama pa je imela tudi vedno dobro srce za revnejše ljudi, ki jih je vsa leta po njenih zmogljivostih podpirala in jim dajala prehrano.

Kmetijo je prevzel sin Cencej, ki ima danes tudi gostilno in katerega poznamo tudi vsi kot vižarja.

Ob 80. rojstnem dnevu želimo Odrejevi mami vse najboljše, posebno pa še zdravja, da bi še dolga leta bivala med nami.

● Kotmara vas

Za začetek Rožanskega izobraževalnega tedna sta zadnjo soboto predavala v Kotmari vasi vodja manjšinskošolskega oddelka deželnega šolskega sveta za Koroško dvor. svet. dr. V. Inzko in ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta dr. A. Malle. Tema: dvojezično šolstvo, ki je tudi glavna tema letošnjega Rožanskega izobraževalnega tedna. O predavanju dr. Inzka in dr. Malleta bomo objavili širše poročilo v naslednji številki NT.

V okviru Rožanskega izobraževalnega tedna se je preteklo nedeljo, 11. marca, kar dvakrat predstavila v Bilčovsu domača igral-ska skupina SPD „Bilka“ z veseloigro v treh dejanjih „Poslednji mož“. Dopoldne kakor tudi zvečer so se igralci razveselili nabito polne dvorane pri Miklavžu in so nudili publikli predstavo, ob kateri so se lahko vsi nasmejali. V imenu domačega prosvetnega društva je navzoče pozdravila Anica Gasser. Pod režijo Tomija Gasserja so igralci, ki so se vsi dobro uživali v svoje vloge, prikazali, do kakšne tragedije pride v družini, če ima mož premalo dela in če vlada v hiši moška roka.

Igralska skupina SPD „Bilka“ bo gotovo gostovala tudi še v drugih krajih in ji želimo pri tem obilo uspeha.

ČESTITAMO VAM

V Podbregu pri Grebinju je praznovala Franciska Karisch 84. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Marija Kolman iz Sinče vasi praznuje te dni svoj 60. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Katarina Osojnik iz Lepe-ne pri Železni Kapli praznuje te dni svojo 60-letnico. Naše iskrene čestitke!

V Lovankah je praznovala Čemrova Tilka svoj 83. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Svoj 62. rojstni dan je te dni praznovala Matilda Kukež iz Koprivne pri Železni Kapli. Iskreno čestitamo!

V Bilčovsu se je pred kratkim rodila Ireni in Gregeju Reichmannu hčerka, ki jo bosta krstila na ime Melina Marija. Srečnima staršema iskreno čestitamo, Melini pa želimo za življenjsko pot vse najboljše!

V Šmarjeti v Rožu je praznoval Lambert Kučnik svojo 80-letnico. Iskreno čestitamo!

Jerica Nachbar iz Čirkovč je te dni praznovala 80-letnico. Iskreno čestitamo!

Hanzej Miklavc iz Čahorč pri Kotmari vasi praznuje te dni svojo 70-letnico. Iskreno čestitamo!

V Selah praznuje Albin Olip svojo 60-letnico. Iskreno čestitamo!

V Beli pri Železni Kapli je Rozinka Vejnek srečala Abrahama. Za 50-letnico ji iskreno čestitamo!

V Šmihelu je praznoval te dni Fric Kuhar svojo 60-letnico. Iskreno čestitamo!

Št. Jakob v Rožu — v okviru Rožanskega izobraževalnega tedna

1. Vsak človek je zmožen naučiti se raznih jezikov, jih uporabljati, se jih znova naučiti in spet pozabiti.

2. Že materinščina ni en sam jezik, marveč je sestavljena iz več jezikov.

3. Jezik otroštva je pokrajinsko, družbeno in kulturno ozko omejen.

4. Za vsakega človeka je knjižni jezik, ki se ga nauči v ljudski šoli, prvi tuji jezik.

5. Vsakomur se postavlja vprašanje, kaj naj naredi z jezikom otroštva: ali ga izpodrine, ga popolnoma podvrže občevalnemu jeziku, išče sporazume, ali se trdo opriema jezika otroštva.

6. Še bolj zamotan postaja problem, če je jezik otroštva slovenščina, občevalni jezik pa nemščina, kajti sporazum — ali mešanica med tema dvema jezikoma — je le redki (čeprav taki sporazumi celo zelo pogosto obstajajo).

7. Kdor jezik otroštva izpodriva, sam sebe hromi. Pretežni del svojih duševnih moči porabi za prilagajanje in izpodrivanje. Preostane mu majhen del duševnih zmožnosti, da se lahko odpre novemu, neznanemu in tujemu. Prisiljen je biti večni „Abwehrkampf“. Povsod voja nevarne sovražnike. Ker ima slabotni Jaz, je politično omahljiv. Nagiba k napadom (agresijam), ter ustvari v sebi poželenje po ogroženosti.

8. Kdor vztraja pri jeziku otroštva, se sam kulturno, družbeno in gospodarsko omeji.

9. Dve rešitvi sta iz teh težav. Obe sta politični:

Prva je v „glotocidu“ (= umor jezika); jezik je treba iztrebiti s silo. Čez nekaj rodov težave morda izginejo.

Druga možnost — jeziku otroštva izboriti pravico javnosti, tako da se ga lahko vsak poslužuje v kulturnem, družbenem in gospodarskem vsakdanu, enakovredno z občevalnim jezikom — javno, in ne le zasebno.

S temi mislimi — v obliki razmnoženih listov — je v nedeljo zvečer v kulturnem domu Dietmar Larcher zaključil svoje predavanje „Vsak človek je večjezičen“. Marsikom so te trditve in dognanja znane, ven-

dar postavljene v bolj abstraktnem sklopu, kar je zahtevalo od poslušalcev več pozornosti, saj naj bi vsak zase vzpostavljaj podobnosti z resničnostjo pri nas. Poleg splošnih trditev je bilo predavanje polno koristnih in novih informacij: o nastanku, razvoju, namenu, važnosti, zlorabi, lepoti in posebnosti jezika nasploh. Predavatelj je razmišljal o pojmih, ki jih dan na dan rabimo, a se nikoli ne vprašamo, kaj sploh (vsaj za nas) pomenijo.

Predavanje ni bilo, zgleda, za poslušalce sporno — čeprav, ali morda prav zaradi tega, ker je Larcher večinoma jemal primere z Južne Tirolske, ki jo dobro pozna. Zato se je najbrž tudi razgovor, ki ga je vodil Mirko Wakounig, oddaljil od razmišljanja predavatelja ter se razvil v smeri prizadetosti in neprebolele oziroma neobdelane osebne zgodovine posameznikov. Res, da so taki prispevki, predvsem za mlade poslušalce mučni, vendar ali so zaradi tega nepravilni ali celo „primitivni“?

Še namig za tiste, ki jih vedno zanima le število: dvorana ni bila polna, a tudi ne prazna.

Št. Jakob v Rožu

Kar 60 ljudi se je preteklo soboto, 10. marca, zbralo v Št. Jakobu v Rožu v društveni sobi, da bi prisostvovali strokovnemu predavanju Valentina Benedičiča o sadjarstvu.

Na predavanje so vabili Slovenska kmečka zveza v Celovcu, kmečko-gospodarska zadruga v Št. Jakobu v Rožu in domače društvo SPD „Rož“. Povabilu sta se odzvala mdr. tudi okrajni živinozdravnik dv. sv. dr. Marko Dumpelnik in ravnatelj ljudske šole v Ledincih Karel Samonig.

Prireditelji pa Št. Jakobčanom niso nudili le teoretično predavanje, ampak referent Benedičič je udeležencem tudi praktično prikazal na Janžičevem domu v Lešah, kako se obrezuje sadno drevje. Na Janežičevem domu so se udeleženci, ki so kazali veliko zanimanje za predavanje in za praktične vaje, razveselili tudi Janežičevega gostoljubja, ki jim je postregel s segretim moštom.

Vaš
Svetovalecnt
naš tednik

KKZ razpisala natečaj narečne pesmi

Pod geslom „Naša pesem in beseda“ je priredila preteklo nedeljo Krščanska kulturna zveza svoj osrednji koncert „Koroška poje“ v Domu glasbe v Celovcu. Na koncert je prišlo presenetljivo veliko število ljudi, ki so skoraj do zadnjega sedeža napolnili dvorano.

Spored je bil letos sicer krajši, vendar so ljudje bili morda prav zaradi tega z njim še bolj zadovoljni. Nastopajoči zbori — bilo jih je devet — so peli predvsem stare ljudske pesmi, ki so jih tudi kvalitativno dobro izvajali. Namen tega koncerta je bil, da bi naši zbori poživili stare ljudske pesmi in jih izvajali na nov, sodoben način.

To zamisel uresničiti je najbolje uspelo Mešanemu mladinskemu zboru Slovenske gimnazije pod vodstvom prof.

Mešani pevski zbor „Podjuna“ (vodi ga Toni Ivartnik) praznuje svojo desetletnico.

Jožka Kovačiča. Ta zbor je prav s pesmijo „Moj očka so mi rekli“ dokazal, da naša ljudska pesem ni zastarela, ampak, da jo je možno prirediti na modern način, ki tudi ugaja našim ljudem. S to pes-

mijo je zbor Slovenske gimnazije tako navdušil publiko, da ljudje sploh niso hoteli nehati z aplavzom.

Navzoče je pozdravil predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, med njimi tudi število častnih

gostov, kot škofijskega kancelerja Mihaela Krištofa, generalnega konzula SFRJ Marka Kržišnika, podpredsednika NSKS Filipa Warascha, predsednika SPZ Tomija Ogrisa, vodjo referata za manjšinsko

kulturo pri kulturnem oddelku koroške deželne vlade dv. sv. dr. Pavla Apovnika, vodjo manjšinskega šolskega oddelka na deželnem šolskem svetu dv. sv. dr. Valentina Inzka ter gosta iz sosednjih dežel MePZ „Rupa/Peč“ s Primorske in MoPZ „Stane Žagar“ iz Krope v Sloveniji. Na žalost pa je ostala vrsta sedežev med častnimi gosti prazna, tako tudi sedež krškega škofa dr. Egon Kapellarija.

Dr. Zerzer je v svojem pozdravnem govoru čestital dvema nastopajočima zboroma, ki sta dopolnila prvo desetletje svojega obstoja: in sicer sta to MePZ SPD „Rož“ iz Št. Jakoba v Rožu (pod vodstvom Lajka Milisavljeviča) in MePZ „Podjuna-Pliberk“, ki ga vodi Toni Ivartnik. Oba zboru sodita že dalj časa med naše najboljše pevske skupine. Dr. Zerzer je nadalje dejal, da je ravno dejstvo, da tudi v našem času vedno spet nastajajo nove pevske skupine znak, kakšno izredno vlogo v našem kulturnem življenju slej ko prej igra zborovsko petje, kako smo povezani s svojo od prednikov podedovano ljudsko pesmijo. V vseh časih so nastajale tudi nove ljudske pesmi oz. take pesmi, ki so v najkrajšem času ponarodele; živ dokaz za to je dal ljudski skladatelj Pavle Kernjak. Tudi danes imamo nekaj delavnih glasbenikov, lahko pa bi take ustvarjalnosti bilo več. Zato je KKZ razpisala natečaj, ki naj bo dal pobudo pesnikom in glasbenikom, da se prizadevajo na področju nove koroške narečne pesmi. Letošnji prispevki naj bi bili oddani do 15. septembra 1984. Prve tri nagrajene pesmi bodo objavljene v tisku in KKZ bo poskrbela, da bodo prišle v naslednjem letu na spored osrednjega koncerta „Koroška poje“.

Poleg že omenjenih zborov so na osrednjem koncertu KKZ preteklo nedeljo nastopili še tamburaši iz Loč pod vodstvom Erike Wrolich, Obirski ženski oktet pod vodstvom Valentina Polanška, MoPZ SPD „Radiše“, ki ga vodi Stanko Wrolich in Združeni zbori pod vodstvom Jožka Kovačiča.

Spored je povezovala Andreja Zikulnig.

Heidi Stingler

Mladinski zbor Slovenske gimnazije.

Tudi MePZ „Rož“ (vodja: Lajko Milisavljevič) praznuje 10-letnico. Slika spodaj: MoPZ „Stane Žagar“ iz Krope.

Slovenec dr. Janez Janež

Pri „pregledovanju“ starih časopisov mi je prišla v roke „Družina“ z dne 24. oktobra 1982 št. 41 z naslovom „Legendarni kirurg z Daljnega vzhoda“. Portret in slika bolnice sta se nekako ujemale z naslovom članka v „Kleine Zeitung“, ki naj bi bil nevtralni list za Koroško: na strani 5 (27. 1. 1984) pod naslovom „Arzt für die Armen“ sem brala članek, ki ga je napisal P. Dr. Peter Bolech. Pri-merjava:

DRUŽINA: V Dolskem pri Ljubljani je rodni dom legendarnega kirurga na Daljnem vzhodu. Tu je bil rojen sredi jan. 1913, gimnazijske študije je opravil v Ljubljani na klasični, ljubljansko medicinsko znanje je dopolnjeval v Zagrebu, Gradcu in na Dunaju, začetna leta je bil zdravnik prvega kirurškega oddelka ljubljanske javne bolnice. V dolg lok se je po vojni iztegnila Janeževa življenjska pot.

PISMA BRALCEV

KLEINE ZEITUNG: ... und ein Altösterreicher, Dr. Jannes. Er wurde in der Nähe von Graz geboren, hat in Graz promoviert und dann in Wien als Assistentarzt des weltberühmten Professors Dr. Schönbauer gearbeitet ... Mit 33 Jahren verließ er Österreich, weil er unbedingt als Missionsarzt unter den Chinesen arbeiten wollte.

DRUŽINA: Ko je leta 1948 iz Buenos Aires odhajal na Kitajsko, mu je namesto matere, ki ga ni mogla na čelo zaznamovati z znamenjem križa, to storila druga rojakinja. Slovenski rojaki so se tam zbrali v cerkvi redovnih bratov maristov za skromno slovo. Izročili so mu šopek rož in misijonski križ.

KLEINE ZEITUNG: Sein Testament — Sterben zu dürfen unter seinen Kranken, womöglich im

Operationssaal unter den Klängen deutscher oder österreichischer Musik. Er operiert nur mit Musik. Seine größte Freude ist, wenn ihm jemand Musikkassetten aus der Heimat bringt, aus dieser Heimat, die er nie wieder gesehen hat, die er aber heiß liebt.

DRUŽINA: V sobici slovitega rurga na Formozi, našega rojaka iz Dolskega, so na častnem mestu zbrana dela Ivana Cankarja. Ob Cankarju so tudi kasete in pišče s slovenskimi pesmimi in gramofon in omara z medicinskimi in drugimi leposlovnimi knjigami. Na steni je misijonski križ, ga je bil prejel pred 34 leti (sedaj je že dve leti starejši — op. p. Buenos Airesu, ko se je odpravil na Kitajsko.

DRUŽINA: Ko sta bila s slovenskim misijonarjem Andrej

Majcnom na majhnem pokopališču v neposredni bližini kirurgovega sanatorija, je dejal: tukaj nekje bo kotiček tudi zame, med dragimi ranjkimi kamiljanci, pod temi cipresami, glej ob križih, novembrskih rožah. Pride dan, ko mi bodo moči pošle, rad bi videl, da bi se to zgodilo pri delu, ob operacijski mizi, ko bi nekemu rešil življenje.

Človeka misijonarja Slovenca dr. Janeza Janeža, ki presega po delu Schweizerja, odlikovanca z redom viteza sv. Silvestra, ki je s svojo krvno skupino „O“ transfuzijo krvi v bolnikovo žilo naredil naravnost iz svoje roke, ki za kolajne ni nikdar imel smisla, je P. Dr. Bolech spremenil v Jannesa, doma v bližini Gradca. Na takega rojaka, ki je tudi nam v Spittalu poznan, smo pa tudi mi ponosni.

Se vam ne zdi, da je to več kot nesramnost, kar si je pisec članka v Kleine Zeitung tako premissljeno privoščil in dovolil.

Jelka Dolinar,
Spital ob Dravi

Dodatni dopust za delavce, ki opravljajo nočno službo pod težkimi pogoji

Delojemalci imajo za vsako delovno mesto, v katerem so vsaj 60 krat opravljali svoje delo med 22. in 6. uro (dnevno vsaj 6 ur) pravico do dodatnega dopusta dva dni. Če opravlja delojemalec nad pet let nočno službo pod težkimi pogoji, ima pravico do dodatnega dopusta štirih dni, po 15-ih letih dobi šest delovnih dni dodatnega dopusta.

Pravico do dodatnega dopusta imajo le delojemalci, ki opravljajo nočno delo pod težkimi pogoji in delajo v izmenah (Schichtarbeit). Zakon predvideva kot nočno delo v izmenah tisto delo, ki ga opravlja delojemalec v teku enega meseca vsaj 6 krat v času od 22. do 6. ure (vsaj 6 ur dnevno).

Kot nočno delo pod težkimi pogoji šteje npr.:

— delo v rudnikih, rovih (Stollen) ali pri gradnji predorov;

— če opravlja delojemalec svojo službo pretežno v hladilnih prostorih, v katerih je temperatura nižja od -21°C;

— pri stalnem močnem rotu;

— če mora delojemalec pri delu, ali vsaj pri polovici delovnega časa nositi pripravo za zaščito dihalnic (Atemschutzgerät);

— če nekdo dela ves čas pred ekranom (Bildschirm).

Heidi Stingler

Pri vajah in nastopih nas je spremljal na harmoniko Boris Židarič. Kako smo prišli do harmonike, se ne spominjam več. Peli smo v barakah in po blokkih, najprej venček narodnih. Peli pa smo tudi umetne pesmi. Zanimivo je, da so se za naše pesmi najbolj zanimali Španci in Francozi. Oni so nas največkrat vabili k sebi. Potem pa smo ustanovili pevski zbor s tridesetimi člani. S tem zborom smo imeli velik uspeh pri vseh internirancih. Peli smo ob spremljavi češke pihalne godbe. Igrali pa smo tudi neko igro s petjem. V tej igri je bila ena vloga za žensko. Mi pa nismo imeli nobene ženske. Izbrali smo najmlajšega med nami, ki je bil imeniten v krilu, pa tudi dobro je igral. Note za pesem „V boj“ je napisal neki Poljak Kazimerz, dirigent Varšavske filharmonije. Venček, ki ga je pel naš oktet, sem mu moral jaz zapeti, prav tako vse melodije, ki jih je priredil za orkester.

Leta 1945 (ne vem več, ali je bilo februarja ali prej) je komandant taborišča izdal povelje, da moramo vsi politični jetniki nemške narodnosti oditi v veliko stavbo, kjer je bilo skladišče. Šli smo in po dolgem času le pričakali komandanta s spremstvom. Začel je z moralnim govorom in dobesedno rekel: sklical sem vas zato, ker vem, da je v taborišču orožje... Dvomim, da je res vedel za to, sicer bi orožje našel. Vendar nam je postalo tesno pri srcu, kajti vsak je pomislil na posledice. Komandant je rekel še, da so orožje privlekli „psi“ (mislil je internirance drugih narodnosti). Po končani vojni, je nadaljeval, bomo takoj izpuščeni, če povemo, katere svinje so privlekli orožje in kje ga imajo. Temu je sledila grožnja, da, če le kdo kaj zine o tem pred tujci, ga čaka „bok“, potem pa bunker. Tiho smo se razšli in tistega dne se nisem upal sestati z nobenim Jugoslovanom, ker nisem vedel, kje so v barakah ovaduhi. Ti so izdajali naše pogovore za boljšo hrano. Vendar samo toliko časa, dokler so jih esesovci potrebovali. Potem so dali vsakega nam v roke in hitro je prišel v takšno komando, kjer je šel po kratkem času po gobe.

Kljub vem grožnjam pa smo obdržali orožje, ki smo ga potrebovali na dan osvoboditve.

Kljub tolikim letom trpljenja so bili zame zadnji dnevi pred osvoboditvijo duševno in fizično najbolj mučni. Prvi mučni dan v tem času je bil,

či esesovec poslal oddelek oboroženih mož, ki so streljali v barake, da so pognali jetnike v zbor. Šli so prvi, šli so drugi, končno tudi politični. Jetniško vodstvo taborišča je določilo jetnike pisarje. Ti pa so zapisovali jetnike za transport tako počasi, da so prvi

peljal brez mene. Jaz pa sem bil v zadregi, kako se bom vrnil nazaj. Bilo je nevarno zaradi straž na stražnih stolpih. Skakal sem od ene barake do druge in se le srečno vrnil.

Spet smo čakali, da se je oglasila sirena na glavnem stolpu. Slišali smo povelje, naj vsi esesovci takoj zapustijo taborišče. Po tem povelju smo postali živčni. Vedeli smo, da to ni dober znak, kajti lahko bi nas vse pokončali... A izteklo se je srečno in dočakali smo osvoboditev.

Ko smo se malo oddahnili in se pomirili, smo začeli delati politično in kulturno. Jaz sem spet prevzel petje. Zdaj smo peli s čisto drugačnim občutkom kot prej. Koncerte smo prirejali vse do mojega odhoda. Za na pot sem se prijavil kot jugoslovanski državljani.

Naša skupina je šla preko Plzna. Do Plzna so nas peljali Američani z vojaškimi kamioni, od Plzna dalje pa smo šli z vlakom do Prage, kjer je bil krajši postanek. Tam smo srečali slučajno dr. Darka Černeja, novega jugoslovanskega ambasadorja, ki je Levarja in mene s svojo ženo Jelko drugi dan poslal z avionom v Beograd.

Jelka je poskrbela avto in naju odpeljala v družbo, kjer je bil minister Marušič, nekdanji ban v Ljubljani. Poznal sem ga še od takrat, ko smo igrali Miklovo Zalo in je bil tudi on na predstavi. Tu sta bila še ministra Kocbek in Kržišnik in drugi. Levarja so vsi poznali in vsi so bili zaskrbljeni, kako bova prišla v Ljubljano, saj je vozilo le malo vlakov. Drugi dan je Kocbek telefoniral, kdaj gre kak avion v Ljubljano. Povedal nama je, da gre naslednji dan. In tako sva z Levarjem zopet potovala z avionom, v katerem sva spoznala tudi sina Otona Župančiča.

Na Jesenicah so me spravili v tovorni vagon in moj prevoz organizirali tako, da me Angleži niso videli. To je organiziral komandant France Primožič-Marko. Prišel sem v Brdo pri Lešah. Ko sem zagledal šentjakobsko cerkev, bi od veselja najraje jokal na glas. Konec

Spomini Šimeja 8. Martinjaka na kacetno dobo

Buchenwald

Uredniški odbor

ko zjutraj ni bilo žvižganja za vstajanje. Kljub temu smo se oblekli. Čakali smo na povelje za apel, tega pa ni bilo. Spogledovali smo se v strahu, kaj to pomeni. Po dolgem času se je le oglašil zvočnik, da moramo biti ob 12. uri pripravljeni za marš. Kam naj bi šli, pa ni nihče vedel. Ker sem že prej pričakoval tak marš, sem si priskrbel nahrbtnik, nogavice, srajco itd.

Bil sem pri požarni straži in poklicali so me na sestanek v neko barako. Po dolgem premišljevanju smo sklenili, da noben blok ne sme iti na apel. Ta sklep smo takoj posredovali vsem barakam. Ker je bila v taborišču disciplina, so vsi ubogali. Bali smo se evakuacije, ker smo vedeli, kaj je bilo s tistimi, ki so jih pripeljali iz drugih taborišč. Hodili so kilometre in kilometre in vsakega onemoglega so esesovci takoj ustrelili.

Ko je prišel ukaz, ni bilo nobenega človeka na apel. Nekaj tovarišcev pa je šlo do komandanta. Ta je dal jetnikom prosto izbiro, na katerem koncu taborišča naj se začnejo barake prej pripravljati na transport. Treba je bilo premisliti, kdo bo šel prvi na marš. Jetniki so odločili, naj gre najprej severni konec. Esesovci so šli v te barake in jetnike obvestili, da se morajo pripraviti. Vendar ni nihče hotel iti. Končno je službujo-

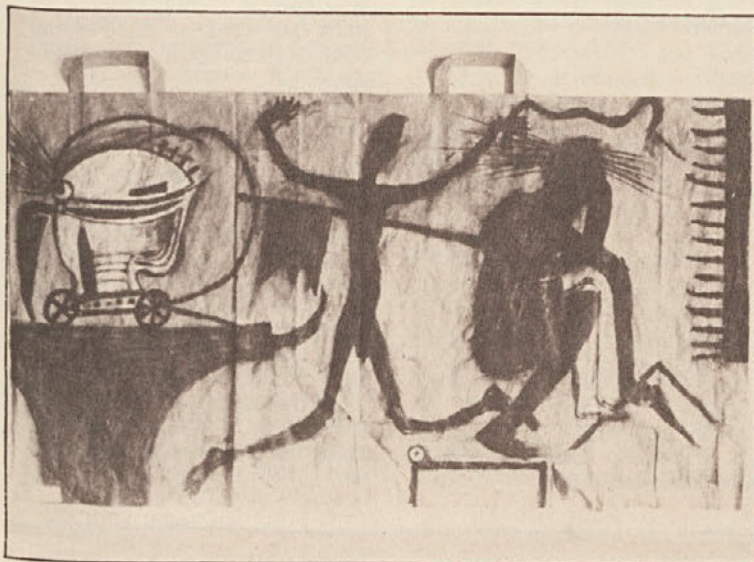
dan napisali samo dva tisoč števil. Odi pa bi moralo preko pet tisoč jetnikov. Tako je šlo počasi naprej, a vendar je kljub zavlačevanju moralo tisoče in tisoče ljudi na transport.

Ob devetih so odprli zvočnik in čez nekaj časa je rekel esesovec: „Brivec Alojz naj gre takoj h komandantu!“ Čez čas je prišel brivec s frizersko torbo pod pazduho nazaj. Povedal nam je, da je obril komandanta, ki se je nato odpeljal z avtom. Šli so tudi nekateri oficirji in podoficirji. Ta brivec je bil Slavko Saračević z Jesenic. Po njegovem pripovedovanju smo bili pomirjeni, ker smo tako vedeli, da se bližajo Američani in z njimi naša osvoboditev. Medtem je prišel esesovski šofer, ki sem ga poznal. Rekel mi je, naj grem hitro z njim v delavnico, ker potrebuje sto blazin. Odpeljala sva se proti skladišču in ko sem izstopil iz džipa, sem zaslišal oddaljeno pokanje topov. Ko je esesovec zaslišal strele, je hitro naložil stvari, sedel v avto in se od-

Tinjska galerija: Boschitzovo preoblikovanje starega

Naš rojak Jože Boschitz z Metlove, ki poučuje na Dunaju in je šel skozi krakovsko in zagrebško umetniško šolo, razstavlja od sobote, 10. marca, pa do petka, 27. aprila v Tinjski galeriji: Opazovalcu in ljubitelju umetnosti so na voljo skulpture, gvaši in skice ter pomene s prijaznim tinjskim osebjem.

Na prvi pogled kaže, da se je Boschitz popolnoma odtujil stvarnosti, da je razdjal staro kmečko orodje in raztolkel verovanje in ljudsko izročilo. A to je samo prvi vtis, ki prav tu lahko zelo premoti opazovalca. Dejstvo je, da Boschitz gradi na tradiciji ljudske duše, na navadah in verovanju in vse to postavlja v današnji čas — seveda v zelo spremenjeni in prav zato tako aktualni obliki. Po Boschitzu se človek srečava s samim seboj in šele sedaj z bolečino prepozna samega sebe. V polni meri držijo besede, ki jih je zapisal dr. Cene Avguštin v prvi številki Celovškega Zvona: „Sebi in sočloveku želi (umetnik — op. ured.) povedati, da v starih gradivih in orodjih živi tudi naš čas, da zemlja skriva tudi našo usodo, ogenj očičuje tudi našo misel, da v banderih plapola tudi upanje in hrepenenje modernega človeka.“ Oblike, ki jih je naš čas zavrzel, umetnik na svoj način

prenaša prav v ta čas. Boschitzovo razstavo je odprl vodja tinjske galerije Janko Zerzer, klavirske skladbe — igrala jih je Kristijana Močilnik — pa so glasbeno obrobile odprtje razstave.

9. Rožanski izobraževalni teden 10.—18. marca 1984

Petek, 16. marca, ob 19.30 v Borovljah pri Bundru
dr. Jože Lukan: „Franc Grafenauer — ljudski tribun koroških Slovencev 1870—1935“ — Predavanje s kratkim uvodom v zgodovino koroških Slovencev

Sobota, 17. marca, 14.30—19.00 v Svečah v stari šoli
dr. Hans Haid: „Nove oblike kulturnega udejstvovanja na vasi“ — Seminar za odbornike rožanskih društev

ob 14. uri v Bilčovsu v stari šoli
„Naučimo se novo pesmico“ — Otroci in starši pojejo in igrajo ob spremljavi Orffovih instrumentov

Nedelja, 18. marca, od 12. ure naprej pri Adamu v Svečah

Dan domačih jedil

ob 19.30 v gostilni pri Adamu
Odprto petje — Stari in mladi so vabljeni na večer petja v domačem vzdušju

Borovlje

Na letošnjem pevskem srečanju „Od Pilberka do Traberka“ je v soboto, 10. marca, prvič sodeloval morniški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva „Borovlje“. Koncert je bil v kulturnem domu v Mežici in skupno z Boroveljčani so ga oblikovali še okteta „TRO“ iz Prevalj, mešani pevski zbor iz Slovenjega Gradca in moški zbor „Mežiški knapi“. Mežica je stara koroška rudarska vas in Boroveljčani so peli pretežno pesmi iz ožje domače okolice in priljubljene koroške narodne.

Iščemo za letno sezono

GOSPODINJSKO POMOČNICO ter NATAKARICO
(od začetka maja 1984 naprej v Dvoru pri Šmihelu)

IŽUČENO MLADO KUHARICO,

ki je navajena samostojnega dela (od začetka maja 1984 na Klopinskem jezeru).

Predstavite se lahko v gostilni „HOFWIRT“ v Dvoru (od 11. do 2. ure, razen ob torkih) pri družini Arbeitstein. Telefon 0 42 35 / 20 05 ali 0 42 35 / 33 35.

12. Globaški kulturni teden

od 25. marca do 8. aprila 1984

Prireditelja: SKD v Globasnici in SPD „Edinost“ v Štebnu

Dan	Prireditev	Kraj
nedelja 25. marca ob 20.30 uri	Igra: „NAŠA KRI“ — F. S. Finžgar Igrajo domači igralci SKD v Globasnici Režija: Peter Sticker	pri Šoštarju
torek 27. marca ob 20.30	Predavanje etnologinje dr. Marije MAKAROVIČ „SLOVENSKA LJUDSKA MEDICINA s posebnim poudarkom na Podjuno“	pri Rižnarju v Podjuni/Globasnica
petek 30. marca ob 20.30 uri	dv. sv. dr. Valentin Inzko: „RAZVOJ IN PERSPEKTIVE SEDANJE UREDITVE DVOJEZIČNEGA ŠOLSTVA“ Predavanje z diskusijo	pri Šoštarju
nedelja 1. aprila ob 14.30 uri	Srečanje folklornih skupin: folklorna skupina „VALENTIN KOKALJ“ z Visokega pri Kranju, folkl. skup. „VINKO KORŽE“ iz Cirkovce, Globaška folkl. skup. SKD, otroška folkl. skup. SPD „Trta“ iz Žitare vasi	pri Šoštarju
sreda 4. aprila ob 20. uri	Major Adolf Reiter: „NOVE DOLOČBE IZ UREDBE O CESTNEM PROMETU — PROMETNE NEZGODE S TRAKTORJI IN AKTUALNE TEME IZ DANAŠNJEGA CESTNEGA PROMETA“	gostilna Šteki
petek 6. aprila ob 20.30 uri	dr. Emil Smolnig — predavanje z diskusijo: „SPLOŠNA ZDRAVSTVENA VPRAŠANJA“	gostilna Juena/Cepiče
sobota 7. aprila ob 14.00 uri	prof. Janez Bitenc: „NAUČIMO SE NOVO PESMICO“	ljudska šola v Globasnici
nedelja 8. aprila ob 14.30 uri	Koncert MoPZ „SLAVA-KLAVORA“ iz Maribora	pri Šoštarju

TV AVSTRIJA — 1. in 2. SPORED

1. SPORED

Petek, 16. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Umetnost tkanja — 10.15 Glasbeni instrumenti: tolkalo — 10.30 Mož v pelerini — 12.15 Vzhodni report — Ljudje iz Michelsberga (Sedmograška) — 13.00 Opoldanska redakcija — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Miška Oskar — 17.30 Don Kihot — 17.55 Uspavanka — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Primer za dva — 21.15 Modna revija — 21.20 Matere — 22.20 Nočni studio — 23.25 Zaključna poročila.

Sobota, 17. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Avstrija v sliki (iz Dunaja) — 11.00 Mi — 11.30 Dopoldanski koncert — 11.55 Nočni studio — 13.00 Opoldanska redakcija — 15.00 Casino de Paris — 16.35 Pri ribniku —

17.00 Športni abc — 17.30 Pepino — 17.55 Uspavanka — 18.00 2 x 7 — 18.25 Heinz Conrads — 18.50 Topel domek — 19.00 Avstrija v sliki in Južna Tirolska — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Eden bo zmagal — 22.05 Šport — 22.20 Standardni in južnoamerikanski plesi — za evropski pokal — 23.20 Klimbim — 0.05 Zaključna poročila in konec sporeda.

Nedelja, 18. marca:

11.00 Pred volitvami v Salzburgu — 12.00 Ta televizija — 15.00 Ločitev po amerikansko — 16.30 Ogrožene živali na Madagaskarju — 16.45 Čarobni vrt — 16.55 Schlümpfe — 17.10 Gibanje je vse — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Ljudska glasba iz Avstrije — 19.00 Avstrija v sliki (iz Zgornje Avstrije) — 19.25 Kristjan in čas — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Marco Polo — 21.50 Šalom — 21.55 Šport — 22.15 Zaključna poročila.

Ponedeljek, 19. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam,

des — 9.30 Kuhinja — 10.00 All my sons — 10.15 Šolska TV — 10.30 Goodby, Mr. Chips — 12.35 Nepal — 13.00 Opoldanska redakcija — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Glej točno — 17.30 Potepuh Boomer — 17.55 Uspavanka — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljkov šport — 21.10 Kriminalka — 22.20 Večerni šport in zaključna poročila.

Torek, 20. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Casino de Paris — 12.05 Prha — 12.10 Ponedeljkov šport (ponovitev) — 13.00 Opoldanska redakcija — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Uspavanka — 18.00 Class of 39 — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Spomini na Zwentendorf — 21.00 Domotožje po raji — 21.50 Otoki v veletoku — 23.30 Zaključna poročila.

Sreda, 21. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Ločitev po amerikansko — 12.05 Lisica in zajec — 12.15 Spomini na Zwentendorf — 13.00 Opoldanska redakcija — 17.00 Zlata reka — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Uspavanka — 18.00 Biro, biro — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki in Južna Tirolska — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Marco Polo — 21.50 Šport in zaključna poročila.

Četrtek, 22. marca:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Šport — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Opoldanska redakcija — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.30 Mandara — 17.55 Uspavanka — 18.00 Prosim, za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 V času kot danes — 21.45 Moda — 22.35 Šport in zaključna poročila.

2. SPORED

Petek, 16. marca:

17.30 Ta televizija — 18.00 Galerija — 18.30 Priseljenci — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Naj rože govori — 21.45 Slamnati vdovec — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2 in zaključna poročila.

Sobota, 17. marca:

14.30 Športni popoldan — 16.15 Zdravje ne pozna meja — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me vzame? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvetnika — 20.15 Uho — 22.05 Kristjan in čas — 22.10 Največja Herkuleva zmaga — 23.30 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla — 23.55 Sto mojstrov.

Nedelja, 18. marca:

14.00 Športni popoldan — 17.00 Ste spoznali melodijo? — 17.45 Potovanje po svetu — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki in tedenski pregled — 20.15 Neka dama zgine — 21.50 Dinastija-Denver-clan — 22.35 Apropos film — 23.20 Mala nočna glasba — 0.15 Zaključna poročila.

Ponedeljek, 19. marca:

18.00 Današnje znanje — 18.30 Severne pustolovščine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.10 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Samo rastlina je bila priča — 23.45 Zaključna poročila.

Torek, 20. marca:

17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Severne pustolovščine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Televizijske uganke — 21.05 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2 in zaključna poročila.

Sreda, 21. marca:

18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Severne pustolovščine — 19.15 Vigred — 19.30 Čas v sliki in šport — nogomet — 21.45 Vigred — 21.50 Deset pred deseto — 23.35 Vigred — 23.40 Zaključna poročila.

Četrtek, 22. marca:

17.45 Šolska TV — 18.00 Po Avstriji sem ter tja — 18.30 Severne pustolovščine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Od dvanajst na eno — 21.50 Deset pred deseto — 22.10 Club 2 in zaključna poročila.

PRIPOROČAMO VAM SLEDEČA FILMA TEDNA

Avstrijska TV 1,
torek, 20. marca, 1984,
ob 20.15 uri

Se še spominjate na Zwentendorf?

Dokumentacija, ki sta jo pripravila Adalbert Krause in Ernst Swietly. Že dalj kot pol desetletja stoji na Tullnškem polju atomska elektrarna Zwentendorf. Gradnja je stala 10 milijard šilingov, vendar ta elektrarna danes ne deluje. Letos naj bi prišlo do odločitve, ali elektrarna naj začne delovati, ali naj jo preuredijo ali naj jo celo podrejo. Tudi v strankah je tozadevno veliko nesoglasja, na argumentacijo pa vpliva tudi problematika hidroelektrarne Haimburg.

Avstrijska TV 1,
četrtek, 22. marca 1984,
ob 20.15 uri

V časih kot danes

Dunajski slikar živi v stalnih denarnih stiskah. In v časih kot danes se mu godi še slabše: kar še ima, je v nevarnosti, da mu odvzame sodnija. Ravno sedaj pa pričakuje njegova žena drugega otroka.

• Radiše

SPD „Radiše“ vabi na uprizoritev drame
Kraj: farná dvorana v Selah
Čas: nedelja, 18. marca, ob 14. uri
Gostuje cerkveni pevski zbor Ljubljana-Kodeljevo

• Sele

Koncert postnih pesmi
Kraj: farná dvorana v Selah
Čas: nedelja, 18. marca, ob 14. uri
Gostuje cerkveni pevski zbor Ljubljana-Kodeljevo

RADIO CELOVEC

Slovenske oddaje

Petek, 16. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo okrog.

Sobota, 17. marca:

09.00—09.55 Voščila.

Nedelja, 18. marca:

07.05—07.35 Duhovni nagovesti — Voščila.

Ponedeljek, 19. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zborovska glasba: zborovska skladbe Hanzija Artača — Brečko Kosovel, 80.

Torek, 20. marca:

09.30—10.00 Pesmi o pomladi — 14.10—15.00 Koroški obzornik — Jazz za vas.

Sreda, 21. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo. — Za starejše letnike.

Četrtek, 22. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Literarno-glasbena oddaja: Brečko Kosovel, 80.

1. SPORED

Petek, 16. marca:

8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Od vsakega jutra raste dan — 17.55 Modro poletje — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Turizem — možnost in priložnost — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Naselbinska kultura na Slovenskem — 20.35 Ne prezrite — 20.50 Ura z Agathe Christie — 21.40 TVD II — 21.55 Ubite Charlja Waricka.

Sobota, 17. marca:

8.10 Poročila — 8.15 Slovenske ljudske pravljice — 8.35 Ciciban, dober dan — 8.55 Meseček — 9.25 Glasba za kitaro — 9.55 Od vsakega jutra raste dan — 10.25 Oberstdorf: Smučarski poleti — 13.15 Ljudje in zemlja — 15.35 Poročila — 18.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarkea — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD

— 20.00 Zamejci v Cankarjevem domu — 21.05 Zrcalo tedna — 21.25 Velika mahinacija — 23.10 Poročila.

Nedelja, 18. marca:

8.10 Poročila — 8.15 Živ žav — 9.05 Modro poletje — 9.35 Pesem — 10.25 Smučarski poleti — 14.30 Festival zabavne glasbe Opatija 84 — 16.00 Mostovi — 16.30 Dogodivščine psa Gora — 18.20 50 let Planice — 19.23 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 V taborišču — 21.15 Športni pregled — 21.45 Secesija na Slovenskem.

Ponedeljek, 19. marca:

8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.25 Meseček — 17.55 Spoznavajte naše naravne dediščine — 18.25 Podravski obzornik — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Zdravo, mladi — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Klavir gospe Cimino —

21.35 Spoznano, neznano — 22.35 TVD II.

Torek, 20. marca:

8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 16.30 Šolska TV — 17.35 Slovenske ljudske pravljice — 17.55 Tekmovanje glasbenih akademij — Rovinj 83 — 18.25 Celjski obzornik — 18.40 Mali svet — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Življenje in dogodivščine Nicholasa Nicklebyja — 21.00 Mednarodna obzorja — 22.00 TVD II — 22.15 Večer z ansambлом kraljevega baleta iz Londona — 1. del.

Sreda, 21. marca:

8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.50 Poročila — 17.55 Pedenžep — 18.25 Severnoprimorski obzornik — 18.40 Mozaik kratkega filma: Olimpiada in hitrejši od vetra — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00

Film tedna: Čas maščevanja — 21.55 TVD II — 22.05 Omizje.

Četrtek, 22. marca:

8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 16.50 Šolska TV — 17.55 Odprava zelenega zmaja — 18.25 Gorenjski obzornik — 18.40 Na sedmi stezi — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Tednik — 21.05 Borgijci — 21.55 TVD II — 22.10 Intervju.

Petek, 23. marca:

8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Rock portret — 17.50 Modro poletje — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Turizem — možnost in priložnost — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Izbor naše popevke za veliko nagrado evrovizije — 21.35 Ne prezrite — 21.50 Naselbinska kultura na Slovenskem — 22.50 TVD II — 23.00 Piknik v Topoli.

2. SPORED

Petek, 16. marca:

17.25 TVD — 17.45 Vrtoglavci — 18.15 Umetnost počivanja — 18.45 Silhuete — 19.30 TVD — 20.00 In kam gre glasba — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Prizori iz prejšnjega stoletja — 21.50 Nočni kino: Miška.

Sobota, 17. marca:

15.00 Resnično življenje grofa Drakule — 16.40 Nevarnost nad Dartmurom — 17.55 Trije topoli — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Kva kva top — 20.30 Feljton — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Verdijevo življenje — 22.55 Čas za pesem.

Nedelja, 18. marca:

15.30 Nedeljsko popoldne — 17.35 Kamniti cvet — 18.55 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Modrost telesa — 20.50 Večraj, danes, jutri — 21.10 Nicholas Nickleby.

Ponedeljek, 19. marca:

17.25 TVD — 17.45 Prehodna postaja — 18.00 Ilustrirane zgodbe — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Glasbeni album — 19.00 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost in mi — 20.50 Za-

grebška panorama — 21.10 Ženska za pultom — 22.00 Dober večer.

Torek, 20. marca:

16.30 Finale Jugoslovanskega pokala v košarki Alkar : Bosna — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Vrnitev k starim popevkam — 19.30 TVD — 20.00 Folk parada — 20.50 Revolucija, ki traja — 21.35 Zagrebška panorama — 21.50 Iz koncertnih dvoran.

Sreda, 21. marca:

17.25 TVD — 17.45 Beli kamen — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Supermarket — 19.30 TVD — 20.00 Športna sredo — 22.00 TVD.

Četrtek, 22. marca:

17.25 TVD — 17.45 Smogovci — 18.15 Tehnološki razvoj SFRJ — 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč — 19.30 TVD — 20.00 Umetniški večer — 22.30 Zagrebška panorama.

Petek, 23. marca:

17.25 TVD — 17.45 Vrtoglavci — 18.15 Kolubarska bitka — 18.45 Večer ob orkestru — 19.30 TVD — 20.00 Glasbeni magacin — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Prizori iz prejšnjega stoletja — 21.45 Rezerviran čas — 22.30 Nočni kino: Strah.

TV LJUBLJANA — 1. in 2. SPORED

PRIREDITVE

● Bilčovs

V okviru 9. Rožanskega izobraževalnega tedna vabi SPD „Bilka“ v Bilčovsu na POPOLDNE ZGODBE, PESMI in GLASBE — „NAUČIMO SE NOVO PESMICO“

Prof. Janez Bitenc bo pripovedoval zanimive zgodbe in udeležence naučil nove pesmice

Prof. Ida Virt pa bo otrokom in staršem dala možnost, da spremljajo pesmi z Orffovimi instrumenti (triangel, boben, ksilofon, palice itd.)

Čas: sobota, 17. marca, od 14. do 17. ure

Kraj: stara šola v Bilčovsu

● Št. Ilj

Predavanje dvor. svet. dr. Pavla Zablatnika

Prireditelj: Kat. prosveta v Št. Ilju

Tematika: „ŠEGE IN OBIČAJI OD PUSTA DO VELIKE NOČI“

Kraj: dvorana pod novo cerkvijo

Čas: nedelja, 18. marca 1984,

ob 19.30 uri

● Slovenji
Plajberk

KONCERT

Prireditelj: SPD „Vrtača“ v Slovenjem Plajberku

Čas: nedelja, 18. marca, ob 9. uri (po maši)

Kraj: pri Foltu v Slovenjem Plajberku

Nastopata: Moški oktet s Suhe — vodi Bertelj Logar; Ansambel „Korenika“ iz Šmihela — vodi Albert Kraiger

● Št. Jakob

Zimski pohod „ARIHOVA PEČ“ preložen!

Novi termin 18. 3. 1984

Velja stari razpis.

● Obirsko

PLESNI TEČAJ

Prireditelj: Alpski klub „Obir“

Čas: nedelja, 18. marca 1984, ob 14.30 uri

Kraj: pri Srienču na Obirskem

Prijave možne: v nedeljo, 11. in 18. marca 1984, od 10.30 do 12.00 ure pri Srienču

Slovensko prosvetno društvo „ZVEZDA“ v Hodišah

vabi na

KONCERT

ki bo v nedeljo, 18. marca 1984 ob 14.30 uri

pri ČIMŽARJU v Dvorcu

Nastopata:

MOŠKI OKTET „SUHA“ vodi Bertelj Logar

ANSAMBEL „KORENIKA“ IZ ŠMIHELA vodi Albert Kraiger

● Celovec

Slovenska prosvetna zveza prireja

TEDEN SLOVENSKEGA FILMA v torek, 20. marca, ob 15.30 uri

v BURGKINO v Velikovcu „Srečno Kekec“ (otroški oz. mladinski barvni film)

v sredo, 21. marca, ob 20. uri v BURGKINO v Velikovcu

„Amandus“ v petek, 23. marca, ob 14.30 uri

v kinodvorani v Št. Jakobu v R. „Sreča na vrvcici“ (mladinski barvni film)

Soprireditelj: SPD „Rož“

v Št. Jakobu

v petek, 23. marca, ob 20. uri v kinodvorani na Čajni „Lucija“

Soprireditelj: SPD „Zila“ na Bistrici v Zilji

v soboto, 24. marca, ob 20. uri v kinodvorani v Št. Jakobu v R.

„Deseti brat“

Soprireditelj: SPD „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu

● Sele

Občni zbor podpornega društva proti požarnim škodam v Selah

Kraj: farni dom v Selah

Čas: nedelja, 25. marca, po 1. maši

● Kotmara vas

Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ v Kotmari vasi vabi na koncert

S PESMIJO V POMLAD

Nastopajo: mešani pevski zbor „Gorjanci“, mladinski zbor z instrumentalno spremljavo, instrumentalna skupina s pevskami, mladi recitatorji.

Čas: v nedeljo, 25. 3., ob 14.30 uri

Kraj: Ljudska šola v Kotmari vasi

● Železna Kapla

Uprizoritev komedije: „Ženitev“

Prireditelj: SPD „Zarja“ iz Železne Kaple

Čas: sobota, 24. marca, ob 20. uri

Kraj: farni dom v Železni Kapli Gostuje PD Jezersko

● Dunaj

Dunajski krožek

Čas: petek, 16. marca, ob 19. uri c. t.

Kraj: Gasthaus Weidinger, Dunaj IV, Danhausergasse 3

Sporod: skupna večerja, dr. Arnold Suppan: „Die Volksgruppen in Österreich — Tendenzen ihrer gesellschaftlichen Entwicklung im 20. Jahrhundert“ — Predavanje z diskusijo

— družabni del

● Šteben pri
Globasnici

Občni zbor SPD „Edinost“ v Štebnu

Čas: nedelja, 18. marca, ob 20. uri

Kraj: gostišče „Juena“ na Čepičah

Nastopa tudi MoPZ društva „Franc Leder Lesičjak“

LIKOVNI NATEČAJ

Koroške mladinske organizacije: Bund europäischer Jugend, Junge ÖVP, Österr. Pfadfinderbund, Sozialistischer Jugend, Zveza slovenske mladine vabijo vse mlade in mlado ostale umetnike in umetniško nadarjene ljudi na Koroškem, v Sloveniji in Julijski krajini Furlaniji, da se udeležijo likovnega natečaja na temo

„RIŠEMO ZA MIR“

Pogoji natečaja:

Tema: Vsi hočemo mir! Vsi govorijo o miru! Nekateri od Vas se tudi udejstvujejo v mirovnihih komitejih ali sodelujete na raznih mirovnihih pohodih in demonstracijah.

Ampak vseeno ima vsak poseben občutek nemoči, vzlic tako vrtoglavo naraščajočem oboroževanju.

Aktivno delo za mir se prične med drugim že tudi pri medčloveških odnosih, v družini, pri vzgoji, v spoštovanju soljudi in njih mnenja ter v pravični strpnosti do manjšin.

Za takšen mir pa lahko vsakdo izmed nas nekaj pozitivnega prispeva. Poleg tega obstaja možnost, da nagovorimo s potujočo razstavo v prostoru ALPE-ADRIJA veliko ljudi in jih soočamo s temo MIR.

Tehnika: razni likovni in grafični postopki ter tehnike dvodimenzionalnega oblikovanja (kolaže in montaže)

Format: maksimalno A 1 (594 x 841 mm)

Termin: do 1. septembra (prosimo, da na drugi strani slike napišete naslov)

Naslov: Bund Europäischer Jugend Kärnten, 9021 Celovec, poštini predal št. 78 (ali na naslov drugih koroških mladinskih organizacij).

Ekspoziti se lahko po končani potujoči razstavi dvignejo na mestu, kjer so bili oddani.

● Sveče

Odprto petje v okviru 9. Rožanskega izobraževalnega tedna

Čas: nedelja, 18. marca, ob 19.30 uri

Kraj: pri Adamu v Svečah

V domačem vzdušju bo prof. Jožko Kovačič s pomočjo „Fantov treh planin“ naštudiral z vami nekaj manj znanih domačih pesmi.

Ker je isti dan (od 12.00 ure naprej) pri Adamu dan domačih jedil, boste skupno petje lahko požlahtnili s kulinaricnimi dobrotami.

● Celovec

Film o ALPINISTIČNIH PODVIGIH V AMERIKI

Čas: petek, 23. marca 1984, ob 19.30 uri

Kraj: dvorana Slomškovega doma, 10.-Oktober-Straße 25, I. nadstropje

Predavatelj: Joco Balant iz Št. Vida pri Ljubljani

Prireditelj: Slovensko planinsko društvo

● Blato

Klub KDZ na Blatu bo v postnem času zaradi obnavljanja zaprt. Odprli ga bomo spet za Veliko noč!

RAZPIS

Krščanske kulturne veze za natečaj

neobjavljene koroške narodne pesmi s sodobno, v najširšem pomenu družbeno angažirano vsebino. Melodija zaželeno, pa ni pogoj. Pesem naj bi bila ritmična.

Krščanska kulturna zveza se obveže, da bo po potrebi poskrbela za harmonizacijo oz. instrumentalizacijo, da bodo nagrajene pesmi objavljene v tisku, ter, da bodo prišle v naslednjem letu na spored osrednjega koncerta Krščanske kulturne zveze „KOROŠKA POJE“.

Rokopis je treba poslati v dveh čitljivih izvodih na naslov Krščanske kulturne zveze (Viktringer Ring 26, Celovec) do 15. septembra t. l. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v sprememnem pismu, opremljene z istim geslom.

Za kritično presojo in izbiro poslanih rokopisov smo določili poseben odbor, katerega odločitev bo dokončna. Poslana besedila ostanejo pri Krščanski kulturni zvezi, ki jih sme tudi objaviti.

Na razpolago so sledeče nagrade:

1. nagrada	1500,— šil.
2. nagrada	1000,— šil.
3. nagrada	500,— šil.

Smučarski poleti z Wiegelejem

Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, ki se bo odvijalo konec tega tedna v Oberstdorfu na Bavarskem, bo hkrati tudi prvi velik nastop mladega Wiegeleja, ki doslej še ni skakal na skakalnicah za smučarske polete.

Veliko vprašanje je, ali bo svetovni rekord Čeha Pavla Ploča (181 metrov iz leta 1983) izboljšal. To daljavo je Ploč skočil v domačem Harahovu. V Oberstdorfu je doslej skočil najdalje Armin Kogler in sicer leta 1982, takrat 180 metrov.

Wiegele 12.

Pri mednarodnih nordijskih igrah na Holmenkolnu v Oslu je konec preteklega tedna na 90-meterski skakalnici zmagal Vladimir Podzimek iz Češke. Najboljši Avstrijec se je uvrstil na 7. mesto. Bil je to Richard Schallert. Zahomčan Wiegele je po odličnem skoku zasedel 12. mesto.

Naš
športni
reporter

PIŠE SILVO KUMER

V soboto, 17. marca, bi moral biti začetek prvenstva v koroški ligi, teden pozneje pa v obeh podligah. Toda kaže, da prvenstva še nekaj časa ne bo. Nekatera igrišča so sicer že kopna, toda večina še vedno leži pod ledeno in snežno odejo. Funkcionarji koroške nogometne zveze so spet prezkodaj nastavili termine za začetek prvenstva. Čeprav je v preteklih letih bilo

Anni Müller-Klemenjak

avstrijska prvakinja

Rojakinja iz Podgorij v Rožu, Anni Müller, je osvojila preteklo soboto na Dunaju prvo mesto na avstrijskem prvenstvu v teku čez drn in strn. Čeprav se Müllerjevi ni uspelo kvalificirati za evropsko prvenstvo v Göteborgu, ni obupala. Neupoštevanje av-

strijske atletske zveze za evropsko prvenstvo jo je verjetno šele prav motiviralo. Na 4130 metrov dolgi progi je pustila dolgoletno tekmičico Doris Weilharter iz Innsbrucka celih štiri sekunde za seboj. Müllerjeva je ves tek vodila, le Weilharterjeva ji je mogla slediti,

kar dokazuje veliko premoč Rožanke na teku na dolge proge v Avstriji. Naslednje tekmovanje za Müllerjevo bo v nedeljo tek za zimski pokal KLC v Celovcu. Letošnje koroško prvenstvo v teku čez drn in strn bo v nedeljo, 1. aprila v Beljaku.

Nogometno prvenstvo

1. kolo v hladilniku

že podobno in bi nogometiši raje začeli s prvenstvom pozneje ter igrali zadnje tekme v toplem poletju, nogometna zveza odloča trmoglavo.

Moštva vadijo že nad dva meseca za prvenstvo, ki se bo zavleklo za tedne. Ker enostavno ni možno vaditi cela dva meseca samo v dvorani, se je večina klubov preselila v zasneženo zimsko naravo, kjer igrajo pod skrajnimi zimskimi pogoji. Čemu to, se bo vprašal vsak trezno misleči športnik? Ali ni možno, nastaviti termin začetka prvenstva 14 dni pozneje? Tako bi omogočili vsem klubom boljše priprave in poleg tega nogometu odgovarjajoče pogoje na nogometnih igriščih. Nima namreč smisla, če se tekom prvenstva razmere na igriščih spreminjajo in tako onemogočajo pravičen končen izid, ki odloča o izpadu in vstopu v višjo ligo. Nogomet je poletni šport, in to naj bi tudi upoštevali. Drugače nam bodo nogometiši in gledalci kot v hladilniku pomrznili na nogometnih igriščih.

ZA NAŠE UPOKOJENCE

posebni polet z NAŠIM TEDNIKOM v Sarajevo, Črno goro in Dubrovnik od petka, 6. aprila, do nedelje, 8. aprila 1984

PONUDBA VSEBUJE:

PETEK, 6. aprila:

Ob 4.30 uri odhod iz Celovca na letališče Brnik, nato odhod z letalom v Sarajevo (zajtrk v letalu), ob 8.15 uri prihod v Sarajevo, nato ogled zgodovinskih znamenitosti mesta. Po kosilu odhod z letalom v Titograd, od tam vožnja z busom v Virpazar ob Skardarskem jezeru in naprej v Tivat ob Kotorskem zalivu (prenočišče in večerja v hotelu Mimoza).

SOBOTA, 7. aprila:

Po zajtrku celodnevni izlet po črnogorski magistrali tja do reke Bojane na meji med Jugoslavijo in Albanijo. Ogled Budve, Petrovca, Sv. Štefana, Bara, Ulcinja in Miločera. Med potjo kosilo in proti večeru nazaj v Tivat.

NEDELJA, 8. aprila:

Po zajtrku prevoz v Dubrovnik in ogled stare-

ga mesta, nato kosilo in ob ca. 14.30 uri prevoz na letališče Dubrovnik. Ob 17.15 uri prihod v Ljubljano — Brnik, nakar odhod v Celovec. — Možen tudi obisk sv. maše.

CENA ARANŽMAJA ZNAŠA

samo šil. **1980.-**

v to ceno so vključeni:

- vsi prevozi oz. transferji
- prenočišče v hotelu kategorije B (dvo-posteljne sobe); naplačilo za enopost' sobo šil. 160.—
- 2 polna penziona in 1 dodatno kosilo
- vodič

Prijave sprejema turistična agencija
CARTRANS, telefon (0 42 22) 51 26 80

AK
VOLITVE
8./9. aprila 1984

**KOROŠKA
SOLIDARNOST**

**KÄRNTNER
SOLIDARITÄT**

se predstavlja

Lista 6

Dovolj plačamo delavski zbornici!

Povprečni delojemalec plača v teku petih let približno 4000,— šilingov za prisiljeno članstvo v delavski zbornici. Tako delavska zbornica letno razpolaga s približno 90 milijonov šilingov iz naše članarine.

Zato zahtevamo močno in učinkovito delavsko zbornico, ki naj odločno zastopa naše interese; to pomeni:

- jasno in odločno zastopstvo delojemalcev do zvezne vlade. To pomeni, da se naj delavska zbornica jasno zoperstavi proti najnovejšem davčnem pritisku, predvsem proti povišanju davka na večjo vrednost, ki najbolj prizadene najrevnejše sloje
- Jasno zahtevamo izgraditev servisne službe za delojemalca, predvsem pri:
  1. posvetovanju o pravnih vprašanjih
  2. posvetovanju za zaščito vajencev in mladinskih delovnih mest
  3. poklicni izobrazbi z ozirom na nove tehnologije
  4. zaščiti konzumentov in posvetovanju konzumentov
  5. izdelavi za predloge za varstvo okolja

Koroška solidarnost ZAHTEVA:

- jasno in odločno zastopstvo delojemalcev v delavski zbornici — tudi proti zvezni vladi.
- Sodelovanje med delojemalci in socialnimi zavarovalnicami.
... z direktnimi volitvami upravnega odbora za socialno zavarovanje ...
... s štednjo našega denarja — nobenih palač in previsokih plač za direktorje ...
... s formularji, ki jih vsak razume — ne jezik juristov in uradnikov.
- Socialno enakopravnost za delavca in nastavljenca.
- Odpravo akorda, ki uničuje zdravje človeka — zato učinkovito delo v preglednih skupinah.

Hanzi Tomažič, 1960, Št. Primož, Nedelje v Celovcu

Brigita Pesjak, 1963, Žitara vas, članica obratnega sveta pri IPH v Žitari vasi.

Štefan Riegelnik, 1949, Področca, nastavljen pri Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu

Lado Hajnžič, 1940, Železna Kapla, občinski odbornik EL, dela v Mohorjevi tiskarni v Celovcu.

Kristina-Marija Hribernik, 1938, Žitara vas, dela pri IPH v Žitari vasi

Jožef Begusch, 1927, Bistrica v Rožu, dela v tovarni akumulatorjev Jungfer v Bistrici

**Zaupajmo
v lastno
moč**

